

CULOAREA ÎNTRE LEGISLAȚIE ȘI REALITATE

Veronica ZYBACZYNSKI

Asistent univ., Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu",
e-mail: veronica_zyby@yahoo.com

Abstract. From white to black, passing through pink, cyclamen and lime green, the color, the cheapest means of restoring the urban image, invaded the Romanian cities. Following the comparative study of the urban chromatic regulations of some Romanian cities and of some European cities, it can be observed that Romanian legislation has flaws.

Key words: urban chromatics, chromatic regulations, comparative study.

1. Introducere

Culoarea, care în trecut era utilizată pentru calitățile ei simbolice, este astăzi subordonată, în mare parte, cerințelor estetice și funcționale, fiind goliată aproape total de funcția ei simbolică. Cu toate acestea, percepția culorii rămâne un fenomen bazat pe cultură, religie, politică, etc. evidențiindu-se, în procesul percepției, anumite răspunsuri psihologice la culoare (Golu și Dicu, 1974). Odată cu dezvoltarea industriei chimice și cu posibilitatea de obținere a unei vaste game cromatice artificiale, culoarea a devenit, mai ales în contextul crizei economice, cel mai ieftin mijloc de îmbospătare, de înnoire a clădirilor și implicit a imaginii urbane. Experiențele Bucureștiului, dar și ale altor orașe românești, sunt reprezentative în acest sens, indiferent dacă analizăm construcțiile noi sau cele reabilite.

2. Aspectele legislative ale cromaticii

Parcurgând orașul, omul este bulversat de multitudinea de culori, nuanțe și intensități, care variază de la tente naturale discrete la culori artificiale

stridente, transformând imaginea urbană într-o cacofonie cromatică. Se naște întrebarea dacă această situație este un rezultat al lacunelor în legislație sau al nerespectării acesteia. De aceea voi încerca să analizez aici legislația românească în domeniu precum și câteva elemente legislative ale altor țări precum Italia și Franța.

Actualul Regulament Local de Urbanism aferent Planului Urbanistic General al Bucureștiului (UAUIM-CCPEC, 2003) recomandă, referitor la aspectul exterior al clădirilor, evitarea materialelor care pot compromite integrarea în caracterul zonei, armonizarea culorii cu arhitectura clădirii, respectarea ambianței cromatice a străzii și interzice, doar în cazul zonelor protejate, utilizarea culorilor stridente sau strălucitoare. Nu sunt făcute precizări suplimentare referitoare la cromatică nici măcar la nivelul celor din Primul Regulament de construcții și alinieri din 1878 (Lascu, 1997) sau din Regulamentul de construcții și alinieri din 1939 rezultat din prevederile Planului Director din

1935 (Lascu, 1997) care precizau culorile care se pot da clădirilor: imitații ale diferitelor culori de piatră de construcție. Pe de altă parte, conceptul strategic București 2035 (UAUIM-CCPEC *et al.*, 2011) pune accentul pe viziunea unitară a dezvoltării orașului, pe strategia de protecție, acestea avînd la bază studii și documentații specifice, urmate de politici urbane coerente coroborate cu prevederi legislative adecvate.

În ce privește Timișoara sau Târgu Mureș prevederile sunt similare cu cele existente pentru București, fiind astfel destul de permissive cu cromatica clădirilor și deci și cu cea urbană.

În cazul Sibiului (Planwerk, 2011) autoritățile au sesizat problema cromaticii și au făcut un prim pas în această direcție: Regulamentul Local de Urbanism aferent Planului Urbanistic General denotă o anumită preocupare pentru estetica urbană prin recomandările privind folosirea culorilor pastelate, deschise, apropiate de cele naturale și prin interzicerea folosirii culorilor saturate, stridente, închise, precum și prin recomandările privind întocmirea și aprobarea unui regulament privind cromatica clădirilor și amenajărilor la nivelul întregului municipiu, pe baza unor paletare stabilite în urma unor studii de specialitate.

Analizarea legislației din alte țări europene permite observarea unei atente preocupări în domeniul esteticii urbane.

Legislația italiană în domeniul cromaticii prevede reglementări destul de severe în ceea ce privește culoarea, existînd elaborate planuri cromatice

atât pentru oraș în ansamblu cât și pentru zonele diferite ale orașului în funcție de specificul funcțional și/sau de stadiul de dezvoltare al zonei, paletare obligatorii de culori cu precizarea sistemelor de culori - Munsell și Natural Colour System (Pascolati *et al.*, 2006).

Reglementările în domeniul cromaticii urbane în Franța sunt mai permissive decât cele din Italia, însă preocuparea pentru crearea și menținerea imaginii unitare a orașelor există, exemple ca Lyon fiind semnificative.

Din analiza comparativă a legislației orașelor românești și a orașelor europene prezentate se detașează categoric concluzia că legislația românească este mult prea permisivă, estetica urbană nefiind considerată suficient de importantă pentru oraș pentru a fi reglementată categoric.

Dacă în Italia cromatica este reglementată pe bază de paletare stabilite în urma unor studii cromatice minuțioase, atât pentru zone cu construcții noi cât și pentru zone istorice protejate, în schimb România nu are nici măcar câteva precizări concrete referitoare la game cromatice permise și, mai ales, interzise. Totuși, pe lângă lacunele existente în legislație, mai apare un aspect care trebuie precizat: asigurarea aplicării reglementărilor care cade în sarcina autorităților locale, coroborarea planșelor avizate cu realizarea efectivă în teren. Altfel, imagini de tipul celei de mai jos se vor înmulți determinînd o senzație de dezorientare și de lipsă de apartenență la oraș a locuitorilor, o agresare vizuală și, în final, un imens haos cromatic la nivel urban.

Fig. 1. Imobil str. Siriului, sect. 1, București

Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe a constituit pretextul ideal pentru îmbunătățirea aspectului fațadelor. În contextul crizei economice varianta cea mai ieftină a fost și este colorarea fațadelor utilizând vopseluri în detrimentul folosirii altor finisaje considerate mai scumpe. Cromatica fațadelor precum și schemele de colorare a acestora au fost lăsate la alegerea fiecărui contractor. Lipsa coordonării de către autoritățile locale a generat alăturări de culori/scheme cel puțin stranii dacă nu chiar hazlii.

Fig. 2. Imobil str. Șt. Burileanu, sect. 1, București

Fig. 3. Imobil bd. Ion Mihalache, sect. 1, București

Începând cu anii '90 construcțiile au fost ridicate cu frenezie fără a se pune un accent real pe imaginea orașului. Odată cu criza economică și cu diminuarea severă a avântului de construire, arhitecții, urbanistii, autoritățile și locuitorii deopotrivă au început să privească și să analizeze critic ceea ce și cum s-a construit până atunci. Din aceste analize s-a desprins nevoia unei coordonări și a unei viziuni urbane de ansamblu coerente, culoarea începând treptat să ocupe un loc important.

3. Concluzii

Deși problemele de ordin estetic au preocupat organele legislative românești încă de la sfârșitul secolului al XIX - lea în încercarea de a obține o imagine urbană cât mai unitară, această preocupare nu se mai regăsește astăzi, fiind aproape total ignorată. Acest lucru a generat o explozie cromatică la nivel urban și o lipsă a coerenței imaginii urbane.

Pentru a putea elimina haosul cromatic existent la nivel urban, senzația de disconfort vizual și psihic a celor care parcurg orașul, este necesară realizarea unui regulament cromatic diferențiat, desigur, pe zone. Culoarea este un element esențial în percepția vizuală, ea nu poate fi detașată de material, lumină, condiții de mediu. Este, împreună cu volumetria, un factor generator al imaginii urbane. De aceea nu trebuie neglijată și împinsă într-un plan secund ci trebuie reglementată. Primul pas în acest sens l-ar constitui realizarea unui studiu cromatic.

BIBLIOGRAFIE

Golu M. și Dicu A. (1974), *Culoare și comportament*, Editura Scrisul Românesc, Craiova.

-
- Lascu N. (1997), *Legislație și dezvoltare urbană București 1831-1952*, teză de doctorat, Institutul de Arhitectură Ion Mincu București, București.
- UAUIM-CCPEC (2003), *Plan Urbanistic General al municipiului București - Regulament Local de Urbanism*, http://www.pmb.ro/servicii/urbanism/pug/regulament_local.php
- UAUIM-CCPEC, IHS România, EMI Invest (2011), *Conceptul strategic București 2035 - faza I și II*, <http://www.csb2035.ro/>
- SC Planwerk SRL (2011), *Plan Urbanistic General al municipiului Sibiu - Regulament Local de Urbanism*, http://www.sibiu.ro/ro2/pdf/2012/PUG2012/REGULAMENT_LOCAL_DE_URBANISM.pdf
- Pascolati P., Demarchis A., Brino G. (2006), *Piano del decoro e del colore della Citta'di Asti*, <http://www.comune.asti.it/uffici/area-2/urbanistica/piano-colore.shtml>
-

Primit: 22 aprilie 2012 • **Acceptat în forma finală:** 18 mai 2012

